GEMEENTE WEERT

Eindverslag inspraak met betrekking tot de ingekomen reacties op de concept- Natuur- en landschapsvisie 2016 Weert.

Inleiding:
De concept Natuur- en landschapsvisie Weert 2025 heeft van 7 juli 2016 gedurende zes weken, dat wil zeggen tot en met 17 augustus 2016 ter inzage gelegen. De aankondiging hiervan is bekendgemaakt in gemeenteblad op 6 juli en op de gemeentelijke website. Tijdens deze periode heeft eenieder zijn zienswijze kenbaar kunnen maken. Voor de inhoud van de zienswijzen wordt verwezen naar de brieven van indieners. Deze brieven dienen hier als ingelast te worden beschouwd en worden geacht deel uit te maken van dit besluit. Hieronder wordt daarop een reactie gegeven en wordt aangegeven in hoeverre de zienswijzen aanleiding geven tot wijziging van de vast te stellen visie ten opzichte van het concept.

1. Reactie van bestuur Molenstichting Weerterland, Hegstraat 11, 6001 EW Weert, ingekomen op 8 augustus 2016.

Als Molenstichting willen wij nauw betrokken worden bij het definitieve uitvoeringsprogramma en bij het realiseren van concrete projecten uit dit programma waarbij een rol voor de molens en in het verlengde hiervan het hele materieel cultureel erfgoed is weggelegd. Extra aandacht vragen wij voor de bescherming en waar mogelijk verbetering van de molenbiotopen van de monumentale windmolens en van de watermolen.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

Ja, de Molenstichting wordt nauw betrokken bij het uitwerken van het uitvoeringsprogramma en bij het realiseren ervan. Het uitvoeringsprogramma is een dynamisch programma waar vooralsnog projecten op vermeld zijn welke tijdens de discussieavonden met de Participatiegroep Groen nadrukkelijk naar voren zijn gekomen. De lijst wordt periodiek bijgewerkt en in overleg met de Participatiegroep Groen kunnen projecten toegevoegd worden.

De visie is een richtinggevend document waarin met name gestreefd wordt naar het vastleggen van de huidige kwaliteiten en de kennis van verleden en heden in het landschap te verbijzonderen, te complementeren en vast te leggen. De aandacht voor het materieel cultureel erfgoed als historisch landschapskenmerk wordt als een van de speerpunten in de visie benoemt.

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

2. Reactie van Stichting dorpsraad Stramproy, Veldstraat 37 6039 EB Stramproy, d.d. 3 augustus 2016, ingekomen op 5 augustus 2016.

De dorpsraad is vrij intensief betrokken bij de ontwikkelingen in het buitengebied. Deze nota "Natuur en Landschapsvisie" is dan ook een heel goede start van de nadere invulling van het buitengebied. Als dorpsraad Stramproy willen we wel reageren op enkele onderdelen van de nota.

De Natuur- en landschapsvisie moet het beoogde landschapsbeeld met de wijze van beheer en randvoorwaarden voor toegankelijkheid, veiligheid en draagvlak beschrijven. De visie moet zich niet uitlaten over de inhoudelijke beheerwijze.

De Natuur- en landschapsvisie moet aandacht hebben voor de inrichting van kleine en grote natuurgebieden, met voldoende aandacht voor veiligheid, toegankelijkheid en draagvlak.
De visie moet aandacht hebben voor de regierol van gemeente Weert.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

Voor de gemeente Weert is het een van de speerpunten om de kwaliteit en toegankelijkheid van landschappen te verbeteren. Bij gebieden met grote grazers is het borgen van de toegankelijkheid en veiligheid een uitgangspunt. Dit geldt ook voor de natuurgebieden in Weert. Dit is een doorlopend proces. De visie geeft geen dwingende aanzet over de manier waarop het beheer uitgevoerd moet worden. Wel geeft de visie aan welk natuur- en landschapsbeeld nagestreefd wordt en stelt een wijze voor waarop dit bereikt kan worden.
In de visie is de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente beschreven als schatbewaarder van het Weerter landschap. Hiermee geeft de visie aan dat de gemeente tot taak heeft de regietaak te blijven uitvoeren bij de verdere ontwikkeling van natuur en landschap.

De reactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

3. Reactie van Rijksvastgoedbedrijf, Postbus 90004, 3509AA Utrecht, d.d. 26 augustus 2016, ingekomen op 29 augustus 2016.

In het algemeen kan gesteld worden dat uw visie aan zet tot meer integraal denken en handelen en zich richt tot iedereen die verantwoordelijkheid draagt in de samenleving voor het landelijk gebied, natuur, landschap en erfgoederen. Ik waardeer dit zeer.

Algemene opmerking:
Zoals bekend heeft het ministerie van Defensie veel eigendommen in de gemeente Weert die met name gelegen zijn in zogenaamde N2000-gebieden. In hoofdstuk 3.3. 'relaties met andere beleidsterreinen' dient ingegaan te worden op de Defensiebelangen in relatie tot landschap.

Inhoudelijke opmerkingen:
a. Blz. 17: betekenis rode lijnen / wegen op kaart landschapstypen
b. Blz. 17: geen aanduiding / vermelding van het urnenveld op de kaart
c. Blz. 18: Droog bos- en mozaïeklandschap, inzet van grazers en recreatieve ontwikkeling binnen de operationele (militaire) randvoorwaarden
d. Blz. 27: Heide- en stuifzandgebieden, inzet van grazers en recreatieve ontwikkeling binnen de operationele (militaire) randvoorwaarden
e. Blz. 29/30: Deelgebied Budeler- en Weerterbergen
  - *<u>Het</u> militaire oefenterrein*
  - *Verschijningsvorm > heide <u>en stuifzand</u> vlakten*
  - *Stuifduinen > in combinatie met het militaire gebruik*
  - *Het beheer wordt etc. en binnen de operationele (militaire) gebruik*
  - *Recreatief gebruik was > is*
f. Blz. 30: Laurabossen, vermelding maken van het militaire gebruik / OT Kruispeel & Achterbroek en inzet grazers > geen inzet van paarden i.v.m. het militaire gebruik
g. Blz. 31/32: Gebiedsontwikkeling Weert – Cranendonck, pas dit binnen het militaire gebruik?
h. Blz. 44: Ook de stuifduinen worden mede in stand gehouden door het militaire gebruik.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

Hoofdstuk 3.2.2. Budeler- en Weerterbergen en 3.2.3. Laurabossen zijn in de visie uitgelicht. De reden hiervoor is de bijzondere status als N2000-gebied en gebieden met militaire activiteiten. Hiermee geeft gemeente Weert aan respect te hebben voor de Defensiebelangen en zorgvuldig wil omgaan met de natuurwaarden.

a. Blz. 17: De rode lijnen / wegen is bestaande lokale infrastructuur in de kaart opgenomen als referentie en oriëntatie voor de bepaling van de verschillende landschapstypen. Correctie. Het wegenpatroon wordt in de achtergrond verwerkt en komt niet meer zo nadrukkelijk op kaart.
b. Blz. 17: De kaart met landschapstypen is uitgewerkt op basis van het landschapskader Noord- en Midden Limburg en heeft een verdere detaillering gekregen. Gebied specifieke kenmerken, landschapselementen en nieuwe of bestaande landschappelijke parels, waaronder het grafheuvelveld, worden in kaart gebracht als onderdeel van het uitvoeringsprogramma. We nemen deze informatie niet op in de kaart met landschapstypen.
c. Blz. 18: Correctie: De keuze en inzet van grazers in de gebieden met operationeel militair gebruik worden nadrukkelijk in overleg bepaald en afgestemd met Defensie.
Correctie: Recreatief, goed ontsloten, grensoverschrijdend netwerk ideaal voor wandelen, fietsen en paard afgestemd op de operationele (militaire) randvoorwaarden. Verdere ontwikkeling van het reactieve netwerk in overleg met Defensie.
d. Blz. 27: Correctie: De keuze en inzet van grazers in de gebieden met operationeel militair gebruik worden nadrukkelijk in overleg bepaald en afgestemd met Defensie.
Correctie: Recreatief, goed ontsloten, grensoverschrijdend netwerk ideaal voor wandelen, fietsen en paard afgestemd op de operationele (militaire) randvoorwaarden. Verdere ontwikkeling van het reactieve netwerk in overleg met Defensie.
e. Blz. 29/30: Correctie: De zin wordt aangepast. ~~De~~ Het militaire oefenterrein~~en~~
Correctie: Verschijningsvorm: Droog van karakter met deels open heide- en stuifzandvlakten
Correctie: Stuifduinen worden open en dynamisch gehouden mede als gevolg van het operationele militaire gebruik en middels beheermaatregelen door het terugdringen van bodembegroeiing.
Correctie: Recreatief goed ontsloten, voornamelijk in de randen voor wandelen, mennen en paardrijden, voor zover met het militair gebruik van dit gebied te verenigen is.
f. Blz. 30: Correctie: De Laurabossen zijn deels in eigendom van gemeente en deels van Defensie. De gemeentelijke terreinen zijn in erfpacht bij Natuurmonumenten. Het beheer van de Laurabossen ter plaatsen van de militaire terreinen is afgestemd op de operationele (militaire) randvoorwaarden. De keuze en inzet van grazers in de gebieden met operationeel militair gebruik worden nadrukkelijk in overleg bepaald en afgestemd met Defensie.
g. Blz. 31/32: Geen wijziging: De gebiedsontwikkeling Weert – Cranendonck verbindt ruimtelijke ontwikkelingen met elkaar met het doel economische ontwikkeling samen te laten gaan met natuur en recreatieve ontwikkelingen. Indien ontwikkelingen actueel worden zal er in nauw overleg met alle betrokken partijen overleg gevoerd worden.
h. Blz. 44: Correctie: Het dynamisch houden van de stuifduinen wordt mede gestimuleerd door militaire activiteit en middels beheermaatregelen door het terugdringen van bodembegroeiing.

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

4. Reactie van Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202MA Maastricht, d.d. 2 september 2016, ingekomen via mail op 2 september 2016.

Provincie heeft kennisgenomen van de visie. Het is een duidelijk, helder en onderbouwd verhaal, waarin een basis wordt vastgelegd die richtinggevend is voor toekomstige ontwikkelingen zonder alles meteen in detail vast te leggen. Onze complimenten.

Een enkele opmerking:

a. *Blz. 10: De paragraaf over grootschalige natuur en natuurlijk begrazingsbeheer is niet helemaal duidelijk omdat feitelijke beschrijving en waardering hier enigszins door elkaar lopen.*
b. *Er zitten voldoende raakvlakken in de visie met de gebiedsontwikkeling Weert – Cranendonck, in hoofdstuk 3.2.6. behoeft de voorlaatste zin nadere duiding.*
c. *Blz. 36: gesteld wordt dat door rationalisatie minder kennis is over landschapsbeheer en dat er een trend is om agrariërs meer in te zetten in natuur- en landschapsbeheer. Vraag is of er een trend is waardoor het landschapsbeheer mis dreigt te gaan of dit een goede kentering is of is er een tweedeling?*

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

a. Correctie. De paragraaf over grootschalige natuur en natuurlijke begrazing is op gebied van leesbaarheid en beschrijving gecorrigeerd en geeft een feitelijke beschrijving weer. De tekst is als volgt aangepast.
Grootschalige natuur en natuurlijk begrazingsbeheer
In 2010 is mede door toedoen van stichting Ark Natuurontwikkeling het grootschalig natuurbeheer in Weert geïntroduceerd. Grootschalige natuur is natuur die zichzelf reguleert, oorspronkelijk van karakter, gestuurd door grond en water met beperkt of geen menselijke ingrepen. Deze wijze van natuurbeheer verschilt met de traditionele manier van natuurbeheer. Het traditionele natuurbeheer is natuurbeheer waar mede door menselijk handelen het natuurlijk proces gestimuleerd wordt en waarbij aandacht is voor het in stand houden van cultuurhistorische en landschappelijke waarden.
De bossen, natuurgebieden en nieuwe natuurgebieden in Weert maken deel uit van een cultuurlandschap, oud boerenland, waarin de landschapspatronen in belangrijke mate vastliggen. Deze worden gekenmerkt door landschappelijke structuren en aardkundige waarden en vormen een wezenlijk aanknopingspunt voor het natuurbeheer.
Van belang zijn de kwetsbare natuurgebieden en gebieden met bijzondere cultuurhistorische, landschappelijke, archeologische en aardkundige waarden te beschermen en te versterken. Veel van deze gebieden bevatten een bijzonder verhaal, hebben hun eigen identiteit en geschiedenis. Voor deze gebieden moeten steeds weloverwogen keuzes gemaakt worden in de vorm van beheer en herstel. Om deze identiteit en het verhaal levend te houden is het van groot belang deze gebieden in overleg met lokale bewoners, betrokkenen en belangenbehartigers te beheren en in te richten.
Veel grootschalige natuurgebieden in Nederland worden begraasd door paarden en runderen, zoals konikpaarden, Schotse Hooglanders, Galloway's en Rode Geuzen. Begrazing door deze dieren heeft een groot effect op de natuurlijke vegetatie van begrazingsgebieden. Door begrazing met grote grazers in een natuurlijk proces wordt een half-open landschap gevormd waarbij de overgangen tussen bos en open terreinen geleidelijk zijn en er nieuwe open ruimtes binnen het bos ontwikkeld worden. De open ruimtes bestaan uit grazige ruige weiden, doornige zoomvegetaties en stukken bos. Een dergelijk landschap met veel gradiënt en een afwisseling van nat en droog vormt, versterkt de biodiversiteit en vormen een geschikt biotoop voor wilde planten, vlinders en vogels.
In Weert zijn drie gebieden onder voorwaarden van veiligheid, toegankelijkheid en voldoende draagvlak geschikt om Taurosachtigen in te zetten voor natuurlijke begrazing. Hiermee volgt gemeente Weert het advies van de "Commissie Verbetering Begrazingsbeheer Kempen~Broek" d.d. 25 januari 2016. Dit zijn de gebieden Lozerheide, Laurabossen – Kettingdijk en Omgeving Wijffelterbroek. Deze gebieden zijn voldoende groot om als begrazingsgebied met dit type rund in te richten, waarbij de rust en kalmte voor de kuddes van essentieel belang zijn voor de veiligheid en toegankelijkheid van natuurgebieden. De natuurlijke draagkracht van gebieden, voldoende uitwijkmogelijkheden, overzichtelijkheid en het beperkt kuddebeheer dragen bij tot een stabiele en rustige kudde.
Overige natuurgebieden zijn, door het kleinschaliger karakter en de bijzondere landschappelijke waarden geschikt voor gekende grazers, zoals o.a. Schotse hooglanders, het Heidekoetje en Exmoorpaarden. Op basis van het

cultuurhistorisch landschap in overgang naar de (half) natuurlijke bossen vormt de keuze van het ras een versterking van de beleving en leesbaarheid van het landschap. In overleg met Provincie is lokaal maatwerkbeheer mogelijk voor zover de gestelde natuurdoelstellingen behaald worden.
Om hierin een gedragen keuze te maken is het van belang om in goed overleg met lokale bewoners, betrokkenen en belangenbehartigers de keuze te maken tav het type runderen en de randvoorwaarden te formuleren die de veiligheid/toegankelijkheid van recreanten en de grazers borgen. Dit proces is maanden geleden gestart en wordt de komende tijd voortgezet

b. Correctie. Het optimaliseren van de (recreatieve) weg- en waterinfrastructuur. In het gebied liggen kansen voor het verbinden van de recreatieve hotspots en het betrekken van Cranendoncks gebied alsook het gebied rondom de golfbaan, de voormalige stortplaats, zandwinning, Weerterbergen en Lozerheide. Binnen de grensoverschrijdende samenwerking worden de aantrekkelijke routes naar België beter benut. Het optimaliseren van routes en netwerken zijn in het belang van zowel recreatieve, economische mobiliteit als economische ontwikkeling. Omdat de economische ontwikkeling traditioneel sterk op de mobiliteitsnetwerken leunt, is het voor de economische vitaliteit van de regio van belang om de infrastructuur optimaal te ontwikkelen. De Zuid-Willemsvaart biedt kansen voor versterking van de recreatieve mogelijkheden, zoals een recreatieve verbinding tussen de hoofdtoegangspoorten van het grenspark Kempen~Broek en het Nationaal park Hoge Kempen (B).

c. Correctie. Deze trend wordt als een kans gezien voor zowel maatschappelijke organisaties als individuele agrariërs en burgers om zich in te zetten voor natuur en landschap. Opleiding en ondersteuning in deze ontwikkeling kunnen deze trend versterken.

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

5. Reactie van IVN-Weert, Heltenbosdijk 16, 6006 RZ Altweerterheide, d.d. 5 september 2016, ingekomen via mail op 7 september 2016.

IVN-Weert heeft kennisgenomen van de concept visie en heeft een aantal essentiële punten die aanpassingen of nadere uitleg behoeven.

a. Het verzoek is om in de definitieve Natuur- en landschapsvisie specifiek aan te geven hoe bij de keuze van natuurlijke begrazing de huidige biodiversiteit, veiligheid en toegankelijkheid van het gebied en de wensen van bewoners en recreanten geborgd worden.
b. Gemeente Weert dient in de Natuur- en landschapsvisie stil te staan bij de randvoorwaarden van natuurlijke begrazing.
c. De kaart met landschapstypen en legenda bevatten onjuistheden, het verzoek is deze kaart uit de visie te halen en opnieuw met de participatiegroep Groen te bespreken.
d. Het is van belang dat er serieus gekeken wordt naar de nog verder te nemen investeringskosten voor inrichtingsmaatregelen om begrazingsgebieden om de toegankelijkheid en veiligheid te borgen. Dit blijkt nu niet uit de formulering van de Natuur- en landschapsvisie.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

a. Het is een van de speerpunten van de gemeente om kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van landschappen te behouden en te verbeteren. Dit doen wij door bestaande routes kwalitatief hoogwaardig en aantrekkelijk te onderhouden. Binnen de begrazingsgebieden moet er voldoende keuzemogelijkheid zijn om vrij en ongedwongen te recreëren. Wensen van bewoners / recreanten worden in overleg met terreinbeheerders en met het Regionaal Landschap Kempen en Maasland besproken en beoordeeld. De Natuur- en landschapsvisie stelt geen specifieke randvoorwaarden omdat deze afhankelijk zijn van de situatie.

Daarnaast is het borgen van biodiversiteit is een belangrijk punt voor het gemeentelijk beleid, de uitvoering hiervan is een verantwoordelijk van terreinbeheerders. Het is net daarom dat wij in overleg blijven met terreinbeheerders en belanghebbenden. Voor wat betreft de aspecten die betrekking hebben op natuurlijke begrazing wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie zoals opgenomen onder zienswijze 4.a. De paragraaf over grootschalige natuur en natuurlijke begrazing is op gebied van leesbaarheid en beschrijving gecorrigeerd.

b. De belangrijkste randvoorwaarden om natuurlijke begrazing toe te staan is dat de natuurgebieden veilig en toegankelijk blijven voor recreanten. Bij antwoord a. hebben wij aangegeven hoe wij dit zien.
c. Correctie. De kaart met landschapstypen heeft als basis het landschapskader Noord- en Midden Limburg. Vanuit de discussie over de landschapstypen zijn enkele landschapstypen/landschapskwaliteiten toegevoegd aan de indeling volgens het landschapskader. De kaart behorende bij de Natuur- en landschapsvisie streeft geen verdere detaillering na. De kaart is op onderdelen gecorrigeerd en is bijlage van de voorliggende landschapsvisie.
d. Correctie. blz. 14: De gemeente houdt de regie om samen met terreinbeherende organisaties, gebruikers en Regionaal Landschap Kempen en Maasland deze uitgangspunten en de investeringskosten bij de natuurontwikkeling te hanteren en te borgen.

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

6. Reactie van Natuurmonumenten, Postbus 9955, 1243 ZS 's-Graveland, d.d. 6 september 2016, ingekomen via mail op 6 september 2016.

Natuurmonumenten heeft kennisgenomen van de concept visie en heeft een aantal essentiële punten die aanpassing of nadere uitleg behoeven.

a. Proces. Veel zaken staan haaks op de beheervisie van Natuurmonumenten. Niet duidelijk is welke argumenten gemeente Weert hanteert om een ander beleid te voeren in natuurgebieden.
b. Lokaal draagvlak en betrokkenheid. Natuurmonumenten heeft twijfels over het draagvlak en betrokkenheid van de Weertenaren bij de totstandkoming van de visie. De vertegenwoordiging van de verenigingen waren voornamelijk afkomstig uit 1 of 2 dorpen.
c. Grootschalige natuur. Dit stuk is niet duidelijk geschreven, het stuk mist informatie over het belang van jaarrond begrazing en sociale kuddes. Gevraagd wordt het advies van de begrazingscommissie te volgen.
d. De visie. In de visie missen wij de ambitie voor het behoud van waardevolle landschappen. Dit zou een van de speerpunten moeten zijn.
e. Landschapstypen. Het bevreemt ons dat in deze visie het landschapstype "Landschapskamers" is toegevoegd. Dit landschapstype is landschapsecologisch niet uit te leggen en in het document ontbreekt een goede onderbouwing.
f. Detailniveau. Het detailniveau waarop uitspraken gedaan worden over de streefbeelden per landschapstype en zelfs het beheer hoort volgens ons niet thuis in een visie. De visie bevat de hoofdlijnen, niet de details.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

a. De Natuur- en landschapsvisie van gemeente Weert heeft niet tot doel om de beheervisie van Natuurmonumenten tegen te spreken. Wij hanteren geen ander beleid in natuurgebieden. Wij schetsen het landschappelijk beeld voor het gehele grondgebied van Weert. De visie doet in onze ogen geen uitspraken over de wijze van beheer maar zet net aan tot verwondering, educatie en deelname in het groen.
b. Bij de opzet van het proces voor de Natuur- en landschapsvisie zijn alle natuur- en belangenorganisaties uitgenodigd om mee de basis te vormen voor de visie. Onder de belangenorganisaties waren wijk- en dorpsraden als vertegenwoordiging van burgers en gebruikers van het landschap en de natuur uitgenodigd. Tijdens de

diverse discussiemomenten waren tal van organisaties die een brede vertegenwoordiging hebben, zoals wijk- en dorpsraden, IVN, Natuurmonumenten, LLTB en Stichting Groen Weert. Op verzoek van de Participatiegroep Groen is de groep uitgebreid met recreatieve ondernemers en met deskundigen op het gebied van cultuurhistorie heemkunde en archeologie. Deze zijn vanaf september 2015 aangeschoven.

c. Voor wat betreft de aspecten die betrekking hebben op natuurlijke begrazing wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie zoals opgenomen onder zienswijze 4.a.
d. Correctie. Het "schatbewaren" heeft als gevolg van deze zienswijze van uw organisatie en van anderen een prominentere plek gekregen. Het is juist een van de ambities van de gemeente Weert om de kwaliteit van de landschappen te verbeteren of herstellen. Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma behorende bij de landschapsvisie wordt een inventarisatie voorgesteld van alle landschapselementen, bijzondere en unieke parels van de gemeente Weert. Het is de bedoeling om vervolgens met de Participatiegroep Groen de discussie aan te gaan hoe we de landschapskwaliteiten beter kunnen beschermen en te gaan investeren in de landschappen.
e. Correctie. Het landschapstype "Landschapskamers" is vanuit de discussie met de Participatiegroep naar voren gekomen als een bijzondere landschapskwaliteit. De onderbouwing volgt vanuit de ontstaansgeschiedenis, als gebiedsvreemde bebouwing van waaruit kleinschalige agrarische bedrijfjes werden opgericht om in de vennen of op de heide, inkomsten te genereren. De onderbouwing hiervan is aangevuld. Het landschapstype landschapskamers behouden we als landschapstype.
f. Correctie. Het is een nadrukkelijke wens van de meerderheid van de Participatiegroep Groen geweest om het streefbeeld over natuur en landschap te beschrijven. Het detailniveau komt voort uit de input en discussiemomenten.
De beschrijving van de streefbeelden behorende bij de landschapstypen is in bepaalde gevallen gedetailleerd beschreven om de landschappelijke kwaliteit nader te duiden. De visie is aangepast, de wijze van beheer is niet opgenomen in het streefbeeld.

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

7. Reactie van Stichting Groen Weert, Nobellaan 9 6006 NP Weert, d.d. 6 september 2016, ingekomen via mail op 7 september 2016.

Stichting Groen Weert heeft kennisgenomen van de natuur- en landschap en merkt volgende zaken op.

a. Dat de gemeente aangeeft dat de doelen toch vooral van inventariserende en communicatieve aard zijn en dat de gemeente zelf weinig zal gaan doen aan kwaliteitsverbetering van natuur- en landschap.
b. Dat de Natuur- en landschapsvisie geen document met een juridische status is geworden en dat dit veel over de waarde en realiseringskansen van de visie zegt.
c. Dat weinig verwezen wordt naar de mogelijkheden die samenwerking met de buurgemeente en België biedt.
d. Dat gemeente Weert niet altijd haar verantwoordelijkheid heeft opgenomen door boscompensatie weg te moffelen, landschapselementen te laten verdwijnen zonder handhavend op te treden en door veel bomen te laten kappen.
e. Dat klimaatdoelstellingen diverse keren worden benoemd, maar concrete uitvoering ervan is in dit beleidsstuk niet goed verwoord.
f. Dat de tekst vaak een utopisch karakter heeft en dat niet duidelijk is wat de gemeente gaat doen.
g. Dat ondanks aandacht voor routestructuren er niet een concrete uiting wordt gedaan over de noodzaak tot het aanleggen van een wandelroutesysteem.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

a. Dit is niet correct. De gemeente Weert investeert nu en zal in de toekomst ook blijven investeren in beheer en ontwikkeling van de landschappelijke kwaliteit van Weert. Aan de Natuur- en landschapsvisie wordt het budget van het gemeentelijk Kwaliteitsfonds Buitengebied gekoppeld. Hierin is momenteel een budget van ruim € 234.000 in opgebouwd, daarnaast worden middelen vanuit projecten van derden ingezet. Het is juist de taak van de gemeente om te investeren als aanjager in de samenwerking. Gemeente Weert wil samen met de inwoners en organisaties aan de slag. Het uitvoeringsprogramma is dynamisch en kan aangevuld worden met projecten en financiële middelen.
b. De gemeente hecht grote waarde aan de Natuur- en landschapsvisie en streeft er naar om de ambitie zoals gesteld te realiseren. De visie heeft hierin geen afdwingbare juridische status, maar vormt het afwegingskader bij nieuwe ontwikkelingen die het bestemmingsplan niet voorzien zijn. Tevens is het een inspiratiekader en zorgt het voor een gezamenlijke koers en uitwerking van projecten. Op basis van de landschappelijke uitgangspunten kunnen onderdelen verankerd worden in nieuwe bestemmingsplannen.
c. Het is juist een van de speerpunten van de gemeente om bewustwording en betrokkenheid te vergroten. Hierbij zoekt de gemeente nadrukkelijk de grensoverschrijdende samenwerking op. Het spreekt voor zich dat de gemeente Weert als een van de kartrekkers van grenspark Kempen~Broek en actief in de samenwerking met midden-Limburgse gemeenten en in de gebiedsontwikkeling met gemeente Cranendonck samenwerking opzoekt.
d. Het is een speerpunt van de gemeente om de kwaliteit van het landschap te verbeteren of herstellen. In deze ambitie is aangegeven dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft in het beleidsmatig beschermen, in stand houden en versterken van de landschappelijke structuren. De visie spreekt zich niet uit over de manier waarop binnen projecten en gemeentelijke afdelingen zorg gedragen moet worden voor de landschappelijke kwaliteit. Een goede overlegstructuur tussen de gemeentelijke afdelingen, met belanghebbenden en het vastleggen van de verantwoordelijkheden moeten vanzelfsprekend zijn en zijn hiervoor de aangewezen instrumenten. Dit moet leiden tot een betere bescherming van landschapselementen.
e. Dit is niet correct. De uitvoering van klimaatdoelstellingen staan juist opgenomen in het beleidskader duurzaamheid. De Natuur en landschapsvisie gaat op dit thema in omdat onderdelen een ruimtelijke impact hebben. Het is een van de speerpunten van de gemeente om ruimte te creëren voor een duurzaam gebruik van het landschap in een klimaatbestendige stad. De doelstellingen worden landschappelijk vertaald in een integrale aanpak bij het uitvoeren van projecten zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het realiseren van groenblauwe zones rondom de stad en de kernen.
f. Wij gebruiken woorden als verwondering, nieuwsgierigheid en educatie omdat wij het een belangrijk onderdeel vinden van bewustwording aangaande landschappelijke waarden. Wat doet natuur en landschap met de mens? Wij vinden juist deze zaken van belang! In het uitvoeringsprogramma zijn hiervoor dan ook projecten opgenomen zoals de kennis over heden en verleden vergroten, het opzetten van natuur-, landschaps-, molen- en boerderijeducatie.
g. De gemeente Weert beschikt als onderdeel van het grenspark Kempen~Broek over een heel uitgebreid recreatief netwerk. Recent zijn de wandelroutes binnen het grondgebied van Weert aangesloten op het knooppuntensysteem van omliggende gemeenten en worden zij opgenomen in de digitale wandelroutesystemen. Met de voorliggende visie streven we geen uitbreiding van het routenetwerk na, eerder een kwaliteitslag van bestaande routes.

De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

8. Reactie Stichting plaatselijk comité voor Heemkunde Stramproy, Lochtstraat 6, 6039RV Stramproy, d.d. 7 september 2016, ingekomen via mail op 7 september 2016.

Stichting plaatselijk comité voor Heemkunde Stramproy heeft kennisgenomen van de concept visie en heeft een aantal essentiële punten op de kaart met landschapstypen die aanpassing of nadere uitleg behoeven.

Opmerkingen op kaart Deelgebieden
Correctie: Deelgebieden Buuëtjeshei, Lieëg hei en Siendonk weglaten

Opmerkingen op kaart landschapstypen

a. Verzoek om oude bebouwing (grijs) in legenda toe te voegen
b. Aanduiding wegenpatroon incompleet en onduidelijk
c. Voor de Tungelerwallen ontbreekt de aanduiding zandverstuiving
d. Ter plaatse van Lieëg Hei waren ooit meerdere vennen, geen beekdal
e. Er zijn nog de nodige fouten in de kaart vast stellen, kaart screenen op basis van de hoogtekaart
f. Areven aanduiden als droogbos en Lichtenberg (in Stramproy) als nat bos aanduiden is foutief
g. Ten noorden van de Broekmolen ligt een hogere zandrug die onmogelijk als nat bos gekenmerkt kan worden, ondanks dat daar het Kraneven ligt. Hetzelfde geldt voor de omgeving van de grensweg, ooit droge heide, vormden een historische oost-west verbinding naast de droge verbinding over de Buuëtjeshei
h. Ter plaatse van grensweg op de grens tussen nat en droog lagen een aantal groepjes boerderijen, hier kun je spreken over Landschapskamers.

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

a. Correctie. In legenda wordt cultuurhistorische bebouwing toegevoegd.
b. Correctie. Het wegenpatroon wordt in de achtergrond verwerkt en komt niet meer zo nadrukkelijk op kaart. Het wegenpatroon was opgenomen als referentie en oriëntatie.
c. Correctie. Voor de Tungelerwallen wordt de aanduiding zandverstuiving opgenomen.
d. Correctie. De aanduiding beekdal is overgenomen uit het landschapskader Noord- en Midden Limburg. De aanduiding beekdal wordt ter plekke vervangen door Moerassen / vennen en pelen.
e. Correctie. De kaart met landschapstypen heeft als basis het landschapskader Noord- en Midden Limburg. Vanuit de discussie over de landschapstypen zijn enkele landschapstypen/landschapskwaliteiten toegevoegd aan de indeling volgens het landschapskader. De kaart behorende bij de Natuur- en landschapsvisie streeft geen verdere detaillering na. De kaart is op onderdelen, met name op basis van de hoogteligging gecorrigeerd.
f. Correctie. De aanduiding bos- en mozaïeklandschap is overgenomen uit het landschapskader Noord- en Midden Limburg. De aanduiding van nat bos- en mozaïeklandschap wordt aangepast. De kaart is op onderdelen, met name op basis van de hoogteligging gecorrigeerd.
g. Correctie. De aanduiding bos- en mozaïeklandschap is overgenomen uit het landschapskader Noord- en Midden Limburg. De aanduiding van nat bos- en mozaïeklandschap wordt aangepast. De kaart is op onderdelen, met name op basis van de hoogteligging gecorrigeerd.
h. Correctie. De kaart met landschapstypen heeft als basis het landschapskader Noord- en Midden Limburg. Vanuit de discussie over de landschapstypen zijn enkele landschapstypen/landschapskwaliteiten toegevoegd aan de indeling volgens het landschapskader. De kaart behorende bij de Natuur- en landschapsvisie streeft geen verdere detaillering na. De kaart is op onderdelen, met name op basis van de historische ontwikkeling gecorrigeerd.

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

9. Reactie Ecologische Werkgroep Weert Zuid, delbroekweg 3, 6006 VA Weert Stramproy, d.d. 7 september 2016, ingekomen via mail op 7 september 2016.

Ecologische Werkgroep Weert Zuid heeft kennisgenomen van de concept visie en is teleurgesteld in de gevolgde procedure en over de inhoud van het voorliggende document.

a. *Onze zienswijze is, dat door handig, of zo u wilt onhandig manipuleren met participatie groep Groen wordt gemanipuleerd en heeft niet geleid tot wezenlijke inbreng in de visie.*
b. *Onze zienswijze op de Structuurvisie 2025 dienen wij opnieuw in als onderdeel van onze zienswijze op de Natuur- en landschapsvisie.*
c. *Natuur moet een wezenlijk onderdeel worden van de Natuur- en landschapsvisie.*
d. *Grootschalige natuur met natuurlijke begrazing moet een onderdeel van discussie zijn voor de Participatiegroep Groen. Het mag niet zo zijn dat een subjectief door ambtenaren gedestilleerde mening plots onderdeel gaat uitmaken van de Natuur- en landschapsvisie als zijnde "geraadpleegd hebbende de Participatiegroep Groen".*
e. *Verwijzing naar boerenbegrazing en half-natuurlijke begrazing met resp. runderen in de De Krang en in de Laurabossen is eerder een argument in het nadeel dan een argument in het voordeel van begrazing met natuurlijke sociale kuddes runderen.*
f. *Argumenten in het voordeel van natuurlijke begrazing met runderen zijn verifieerbaar, maar zouden in het kader van een gemeentelijk document wel moeten zijn.*
g. *Bestuurders van gemeente Weert hebben zich gesteld achter de norm van de Commissie Verbetering Begrazingsbeheer dat de gebieden groter dan 100ha. (per 31 maart 2016) zouden moeten zijn alvorens ze voor begrazing met taurosachtigen in aanmerking zouden mogen komen. Zij zouden zich daaraan moeten houden. Het is aan de Natuur- en landschapsvisie daar een eigen oordeel over te hebben, waarin ook andere belangen meegewogen moeten worden. Wij denken o.a. aan de belangen van Europese N2000 natuur.*
h. *Men zou zich moeten realiseren dat in het "Handboek streefbeelden voor natuur en water" van de provincie Limburg voor natuurlijke begrazing een norm van 500ha wordt gehanteerd.*
i. *Het is raadzaam de nota's van de provincie meer te betrekken in de totstandkoming van gemeentelijke nota's over natuur en landschap.*
j. *De opbouw van de natuur en landschapsvisie zou herordend en aangevuld moeten worden.*
k. *Streefbeelden voor slechts enkele deelgebieden of gemotiveerd moeten worden, of voor alle gebieden gemaakt moeten worden. Expliciet gaat onze voorkeur naar dat laatste uit.*
l. *De streefbeelden zoals beschreven, zullen in de Participatiegroep Groen onderwerp van gesprek en discussie moeten zijn. Plannen als Hazenheuvel (stort) gaan bv. lijnrecht in tegen natuurdoelstellingen van velen in Weert, maar ook tegen de natuurdoelstellingen van de Provincie.*
m. *De landschapstypenkaart moet op erg veel punten verbeterd worden. Dit moet vanwege de plaatselijke gebiedskennis samen met de Participatiegroep Groen gebeuren.*
n. *Alle genoemde punten in relatie tot de landschapstypenkaart in bijlage 4 dienen als onderdeel van de zienswijze beschouwd te worden.*
o. *De verwijzing van de foto op blz. 19 en 25 zijn niet van Wijffelterbroek maar van Smeetshof in België en kloppen niet met de karakteristiek van vochtig bos.*
p. *Blz 31 De natte graslanden worden ingezet voor extensief beheer door 'grote' grazers, 'Grote' is hier overbodig en ongewenst.*
q. *Blz 31 Weerterbeek bevat foute uitleg. De beek was bij aanleg bedoeld voor de watervoorziening van de Weerter wolindustrie. Waarschijnlijk pas toen de*

lakenindustrie in Weert afnam waren er minder schapen nodig en zijn er meer heidekoetjes gekomen, en daarmee de leerindustrie.

r. *Blz 18 – blz 34 duurzame energie opwekking. Vanuit de participatiegroep is daarnaast ook het gebruik van biomassa voor brandstof als aanvullend aanbevolen. Daarop inzetten betekent tegelijkertijd dat het vele groenafval van de groenste stad ten nutte te maken is.*

s. *Blz 19 – blz 45 De namenlijst moet zorgvuldig bekeken worden op fouten, en in hoeverre er mensen op staan die nooit geweest zijn of slechts een keer? Kunnen organisaties door meerdere personen vertegenwoordigd worden? En kunnen die tegelijk aanwezig zijn?*

Ten aanzien van de reactie wordt het volgende overwogen.

a. De Natuur- en landschapsvisie is een gemeentelijk document waarbij de participatiegroep nauw is betrokken. Er hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden met de Participatiegroep Groen. Iedereen heeft volop de mogelijkheden gehad om inbreng te leveren. De gemeente heeft wel degelijk geluisterd naar de inbreng, echter de visie is geen weergave van individuele of sectorale belangen maar vormt de ambitie voor de toekomst op het gebied van natuur- en landschap. De Participatiegroep Groen heeft veel betrokkenheid maar is logischerwijs niet op alle vlakken eensgezind in haar visie. Het is onze taak om hierin een integrale afweging te maken zoals beschreven in de voorliggende natuur- en landschapsvisie. We betreuren het dan ook dat de Ecologische Werkgroep Weert Zuid dit niet ervaren heeft.
b. In het eindverslag inspraak van de structuurvisie Weert2025 is opgenomen dat gemeente Weert uitvoering gaat geven aan het opstellen van een Natuur- en landschapsvisie. Tijdens de bijeenkomsten met de Participatiegroep Groen is uitgebreid stilgestaan bij de beschrijving en ligging van de diverse landschapstypen en begrazingsbeheer. Dit waren de punten zoals aangedragen bij de zienswijze t.a.v. de Structuurvisie Weert 2025. De voorliggende visie geeft hieraan invulling.
c. Natuur <u>is</u> een wezenlijk onderdeel van de Natuur- en landschapsvisie. In zowel de aanleiding, het doel, de visie als de beschrijving van de streefbeelden voor de diverse landschapstypen wordt het onderdeel natuur behandeld.
d. Voor wat betreft de aspecten die betrekking hebben op natuurlijke begrazing wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie zoals opgenomen onder zienswijze 4.a.
e. De verwijzing naar het type begrazing is gemaakt omdat deze al decennia zo uitgevoerd wordt. De verwijzing vormt geen oordeel, noch in het voordeel, noch in het nadeel.
f. De Natuur- en landschapsvisie streeft geen betoog na in het voor- of nadeel van natuurlijke begrazing. Voor wat betreft de aspecten die betrekking hebben op natuurlijke begrazing wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie zoals opgenomen onder zienswijze 4.a Het is de verantwoordelijkheid van de terreinbeheerders om de voordelen van het toepassen van natuurlijke begrazing aan te tonen om zo de gestelde natuurdoelstellingen op basis waarvan zij subsidie ontvangen te kunnen bereiken.
g. Voor wat betreft de aspecten die betrekking hebben op natuurlijke begrazing wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie zoals opgenomen onder zienswijze 4.a.
h. Het ‘ Handboek streefbeelden voor natuur en water’ heeft alle informatie over de streefbeelden voor natuur, bos en water samen gebracht. Dit handboek beschrijft dan ook de streefbeelden en vormt geen beleid van Provincie Limburg. Inmiddels is het provinciaal beleid op gebied van natuur diverse malen herzien.
i. Als basisdocumenten zijn o.a. het POL2014, het landschapskader Noord- en Midden Limburg geraadpleegd, gedurende het proces hebben ambtenaren van de provincie Limburg deelgenomen aan discussiemomenten en de concept-visie is voorgelegd aan de provincie Limburg. De reactie van provincie Limburg is

opgenomen in punt 4 van het eindverslag inspraak. Daarmee lijkt het provinciaal beleid voldoende opgenomen te zijn in de voorliggende visie.

j. Het is de keuze van de gemeente Weert om de voorliggende ordening en opbouw te hanteren. Het streven is een bondige visie op te stellen waarbij de visie en de streefbeelden voor het landschap de belangrijkste thema's vormen.
k. De bepaling van de streefbeelden is in onderling overleg met de Participatiegroep Groen tot stand gekomen. Hierbij zijn enkele landschapstypen/landschapskwaliteiten toegevoegd aan de indeling volgens het Landschapskader noord- en Midden Limburg. Deze aanpak is besproken met de Participatiegroep Groen. De deelgebieden zijn apart beschreven omdat hier diverse landschapstypen samen komen en omdat hier bijzondere doelopgaven liggen.
l. De streefbeelden zijn op basis van het Landschapskader Noord- en Midden Limburg beschreven met daaraan de lokale identiteit gekoppeld. Tijdens discussieavonden en ten aanzien van de conceptstukken zijn hierop aanvullingen gegeven. De visie blijft ruimte creëren voor ontwikkelingen in het landschap. De visie stelt hieraan wel randvoorwaarden dat een ontwikkeling landschappelijke versterking mogelijk maakt, bevordering van biodiversiteit nastreeft en dat aardkundige en cultuurhistorische waarden behouden blijven. De landschapstoets en vroegtijdig overleg met belanghebbenden vormen voor eventuele 'rode' ontwikkelingen uitgangspunten.
m. Correctie. De foutieve onderdelen op de kaart met landschapstypen zijn gecorrigeerd. De kaart behorende bij de Natuur- en landschapsvisie streeft geen verdere detaillering na.
n. Correctie. Voor zover relevant en in overeenstemming met de discussie die gevoerd is met de Participatiegroep Groen is de kaart met landschapstypen gecorrigeerd. De kaart behorende bij de Natuur- en landschapsvisie streeft geen verdere detaillering na.
o. Correctie. De foto's vormen een illustratieve ondersteuning van visie. De foto's zijn op juistheid gecontroleerd.
p. Voor wat betreft de aspecten die betrekking hebben op natuurlijke begrazing wordt kortheidshalve verwezen naar de reactie zoals opgenomen onder zienswijze 4.
q. De beschrijving van de Weerterbeek en het project is opgenomen in het uitvoeringsprogramma behorende bij deze visie. Als onderdeel van het uitvoeringsplan voor de Weerterbeek zal een nadere beschrijving naar de functie en haalbaarheid gecontroleerd en onderzocht worden.
r. De duurzame energie opwekking als thema is aangegrepen in het kader van de Natuur- en landschapsvisie vanuit de impact op de landschappelijke kwaliteiten van Weert. Organisch afval vanuit gemeente Weert komt via de markt (groenaannemers) op de markt (compostering danwel biomassacentrales) al naar gelang de keuze van de aannemende partij.
s. Bij de opzet van het proces voor de Natuur- en landschapsvisie is een afvaardiging van alle natuur- en belangenorganisaties uitgenodigd om mee de basis te vormen voor de visie. Onder de belangenorganisaties waren wijk- en dorpsraden als vertegenwoordiging van burgers en gebruikers van het landschap en de natuur uitgenodigd. Tijdens de diverse discussiemomenten waren tal van organisaties die een brede vertegenwoordiging hebben, zoals wijk- en dorpsraden, IVN, Natuurmonumenten, LLTB en Stichting Groen Weert. Op verzoek van de Participatiegroep Groen is de groep uitgebreid met recreatieve ondernemers en met deskundigen op het gebied van cultuurhistorie heemkunde en archeologie. Deze zijn vanaf september 2015 aangeschoven. De deelname was vrijblijvend, vormt geen democratische weerspiegeling en had tot doel een open discussie te voeren. Wij hebben dan ook niemand geweigerd uit de discussieavonden. Ook hebben we met organisaties, Defensie en Regionale Landschap Kempen en Maasland, gesproken die niet rechtstreeks deelgenomen hebben aan de discussieavonden. Omdat zij wel de nodige input geleverd hebben voor de visie en een rol spelen in de uitvoering zijn zij opgenomen in de lijst van Participatiegroep Groen.

De zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van de Natuur- en landschapsvisie.

Ambsthalve aanpassingen
Ambtshalve worden de volgende aanpassingen voorgesteld.
Kaart Landschapstypen

- Aanpassing aanduiding droog bos- en mozaïeklandschap, Areven e.o., aanduiding droog bos- en mozaïeklandschap vervangen door nat bos- en mozaïeklandschap
  Overgang Raambeek – Tungelroyse beek, aanduiding Moeras vervangen door beekdal
  Stramproyergrensweg e.o. aanduiding Landschapskamers uitbreiden over alle solitaire, voormalig agrarische bebouwing.

Visiedocument

- Correctie. Blz 15 Recent is het traject opgestart om het Grenspark Kempen~Broek op te nemen in het wetenschapsprogramma van UNESCO, Man and the Biosphere'.
- Correctie. Kaart blz 17. Gebiedsaanduiding opgenomen voor terreinen met militair gebruik.
- Correctie. Blz 25 Moerassen en vennen vormen een schakering van tijdelijk open water met een afwisseling van bos – (elzen)broekbossen met aan de randen een mozaïek van kleinschalige akkertjes.
- Correctie. Blz 29 Grafheuvelveld Boshoverheide
- Correctie. Blz 29 Budeler- en Weerterbergen maken deel uit van het Natura2000, het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden.
- Correctie. Blz. 31 Recent heeft een werkgroep onder leiding van Buro Overland een verkenning uitgevoerd naar het historisch landscap van Stramprooierheide (werkrapport juli 2016, Overland, Jan Neefjes).

Weert, 6 oktober 2016

Burgemeester en wethouders van Weert,

M.H.F. Knaapen	A.A.M.M. Heijmans
gemeentesecretaris	burgemeester